

ENSENYAMENT DE FARMÀCIA

PLA D'ESTUDIS –2002 -

PLA DOCENT – CURS 2003 - 04

ASSIGNATURA	FLUIDOTERÀPIA I MESCLES ENDOVENOSES	
DEPARTAMENT	Farmàcia i Tecnologia Farmacèutica	
ÀREA DE CONEIXEMENT	Farmàcia i Tecnologia Farmacèutica	
SEMESTRE DE DOCÈNCIA	2n cicle / 7è i 9è semestres	
CRÈDITS (TEÒRICS + PRÀCTICS)	4,5 (3,0 + 1,5)	
TIPUS	Optativa	
CRÈDITS ECTS	Hores activitat presencial	45 h
	Hores treball dirigit	20 h
	Hores aprenentatge autònom	52 h
	Hores activitats d'avaluació	3 h
	Hores totals de treball de l'alumne	120 h

1. INTRODUCCIÓ

Els continguts d'aquesta assignatura estan clarament i especialment relacionats amb una de les modalitats d'exercici professional, concretament amb la de Farmàcia Hospitalària, on els farmacèutics tenen un lloc i responsabilitat molt important.

Les Unitats de Teràpia Intravenosa, com sistemes de distribució individualitzada de medicaments, están incloses dins la infraestructura bàsica que permet desenvolupar una farmacoteràpia segura, efectiva y eficient. La preparació i dispensació de Mescles Intravenoses i Nutrició Parenteral és una de les activitats bàsiques en els Serveis de Farmàcia d'hospital, on s'ha de garantir l'estabilitat, compatibilitat i esterilitat de les mescles elaborades.

2. OBJECTIUS

2.1. OBJECTIUS GENERALS

Els objectius generals de l'assignatura Fluidoteràpia i Mescles Endovenoses consisteixen en completar la formació de l'alumne ja adquirida inicialment en l'assignatura troncal de Farmàcia Clínica i Farmacoteràpia en aquesta temàtica, el que li facilitarà la seva relació amb la resta de professionals sanitaris tant en l'exercici de la professió a nivell de Farmàcia Industrial com Assistencial.

Aquests objectius generals estaran condicionats en part pel coneixement previ de l'alumne, encara que en qualsevol cas es pretindrà obtenir un coneixement adequat, entre d'altres aspectes d'elaboració, control, distribució, administració i seguiment de mescles parenterals, entenent com a tal les solucions o líquids per administració I.V.

2.2. OBJECTIUS ESPECÍFICS

Com a resultat del procés d'aprenentatge, l'alumne ha de ser capaç de:

- Conèixer els diferents tipus de mescles intravenoses i les seves indicacions
- Conèixer els materials i procediments adients per a la correcta preparació de mescles intravenoses.
- Conèixer els materials i procediments adients per a la correcta administració de mescles intravenoses.
- Conèixer la metodologia que garanteix la seguretat tant de la mescla preparada com la del preparador.
- Conèixer la relació benefici/risc de l'administració de medicaments per via intravenosa.

3. PROGRAMA

Classes teòriques

1. Unitat de teràpia intravenosa.
2. Distribució i regulació de l'aigua i electròlits a l'organisme.
3. Indicacions generals de la teràpia intravenosa.
4. Fluidoteràpia intravenosa de reposició.
5. Fluidoteràpia intravenosa com a terapèutica.
6. Mètodes per a l'administració intravenosa de medicaments.
7. Materials plàstics i teràpia intravenosa.
8. Estabilitat i compatibilitat de les mescles intravenoses.
9. Farmacocinètica clínica i teràpia intravenosa.
10. Efectes adversos i seguiment clínic de la teràpia intravenosa.
11. Control de qualitat en la Unitat de Mescles Intravenoses.
12. Manipulació de medicaments citostàtics.
13. Substitutius plasmàtics.
14. Consideracions generals sobre la Nutrició Parenteral.
15. Valoració de l'estat nutricional del pacient.
16. Formulació d'unitats de Nutrició Parenterals: (I) Macronutrients.
17. Formulació d'unitats de Nutrició Parenterals: (II) Micronutrients.
18. Formulació d'unitats de Nutrició Parenterals: (III) Nutrients i Medicaments.
19. Nutrició Parenteral Perifèrica.
20. Seguiment clínic i bioquímic de la Nutrició Artificial.
21. Nutrició Parenteral en neonatologia.
22. Nutrició Parenteral i situacions clíniques específiques.

23. Nutrició Parenteral, estat nutritiu i farmacocinètica clínica.
24. Nutrició Enteral a l'adult i en pediatria.
25. Participació del farmacèutic en els Programes de Nutrició Artificial Hospitalària.
26. Participació del farmacèutic en els Programes de Nutrició Artificial Domiciliària.
27. Nous avenços en Fluidoteràpia i mesclades intravenoses.

Classes pràctiques

Es preveu:

- La realització de seminaris de resolució de casos clínics.
- La utilització de mitjans audiovisuals i programes d'ordinador, inclosos els de simulació, que facilitin l'aprenentatge en general i també l'individualitzat.
- La realització de pràctiques clíniques en hospital (a concretar)

4. METODOLOGIA

La docència de l'assignatura es basa en un component teòric d'adquisició de coneixements i un altre pràctic basat en la resolució de problemes i en l'adquisició d'habilitats.

La metodologia docent consisteix en l'exposició dels temes teòrics a través de les classes magistrals, seminaris sobre temes complementaris en que també es pretén, mitjançant el sistema de taules rodones, comptar amb convidats rellevants en aspectes puntuals, i seminaris sobre resolució de casos pràctics.

5. AVALUACIÓ

La metodologia d'avaluació de la docència teòrica i seminaris consisteix en un examen tipus test de 20 preguntes d'elecció múltiple, en el que tres preguntes incorrectes anul·len una de correcta, (20%), la resolució d'un cas clínic (20%) i dues preguntes curtes (20 %). L'avaluació de les pràctiques es realitzarà mitjançant avaluació continuada durant la realització de les mateixes i la realització d'un treball (40%).

Per a l'obtenció de la qualificació final de l'assignatura serà precís que l'alumne superi per separat l'avaluació de la docència teòrica y dels seminaris y l'avaluació de les pràctiques, essent el pes relatiu 60/40.

L'examen és únic per a tots els grups de l'assignatura. L'idioma de l'examen serà indistint.

6. RECOMANACIONS PER A CURSAR L'ASSIGNATURA

Per a un major aprofitament d'aquesta assignatura optativa, es recomana haver cursat l'assignatura Farmàcia Clínica i Farmacoteràpia.

7. BIBLIOGRAFIA I FONTS DOCUMENTALS

- Gabow PA. Fluids and Electrolytes: Clinical Problems and Their Solutions. Boston: Little, Brown , 1983.
- Herfindal ET, Hirschman J. Clinical Pharmacy and Therapeutics. 6 ed. Baltimore: The Williams & Wilkins Company, 1996.
- Jiménez Torres NV. Mezclas intravenosas y nutrición artificial. 4 ed. Convaser, CEE, Valencia, 1999.
- Kokko JP, Tannen RL. Fluids and Electrolytes. 3 ed. Philadelphia: Saunders, 1996.
- Rombeau JL, Rolandelli RH. Clinical Nutrition: Parenteral Nutrition. 3 ed. Filadelfia: Saunders, 2001.
- Young LY, Koda-Kimble MA. Applied Therapeutics. The Clinical Uses of Drugs. 7 ed. Washington: Applied Therapeutics, Inc. Vancouver, 2001.
- <http://www.senpe.com/> (Soc. Española de Nutrición Parenteral y Enteral)
- <http://www.ajcn.org/> (American Journal of Clinical Nutrition)
- <http://www.espen.org/> (Sociedad Europea de Nutrición Parenteral y Enteral)
- <http://www.nature.com/ejcn/> (European Journal of Clinical Nutrition)

8. COORDINACIÓ I PROFESSORAT

Prof. Dra. Cecilia Fernández Lastra

Prof. Dr. Eduardo L. Mariño Hernández